

PLEASE NOTE! THIS IS PARALLEL PUBLISHED VERSION / SELF-ARCHIVED VERSION OF THE OF THE ORIGINAL ARTICLE

This is an electronic reprint of the original article.

This version *may* differ from the original in pagination and typographic detail.

Author(s): Hyttinen, Mikko

Title: Oppikirjan kirjoittaminen kehittää opettajan osaamista

Version: final draft

Please cite the original version:

Hyttinen, M. (2019). Oppikirjan kirjoittaminen kehittää opettajan osaamista. *Kauppaopettaja* 4, 18-19.

HUOM! TÄMÄ ON RINNAKKAISTALLENNE

Rinnakkaistallennettu versio *voi* erota alkuperäisestä julkaistusta sivunumeroiltaan ja ilmeeltään.

Tekijä(t): Hyttinen, Mikko

Otsikko: Oppikirjan kirjoittaminen kehittää opettajan osaamista

Versio: final draft

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Hyttinen, M. (2019). Oppikirjan kirjoittaminen kehittää opettajan osaamista. *Kauppaopettaja* 4, 18-19.

Oppikirjan kirjoittaminen kehittää opettajan osaamista

Oppikirjan kirjoittaminen on tehokas tapa oppia ja päivittää osaamista. Työoikeuden perusteet – oppikirjan kirjoittaminen syvensi osaamista käsiteltävästä asiasta, kehitti kriittistä ajattelua sekä antoi lopulta tietämyksen siitä, mitä asioita kirjan julkaisuprosessiin liittyy.

Kirjoittaminen on oppimisprosessi

Oppimista voi tapahtua eri tavoin. Oppia voi esimerkiksi lukemalla, kirjoittamalla, kuulemalla tai näitä yhdistelemällä. Kirjoittaminen on erityisen tehokas oppisen muoto, koska siinä omia ajatuksia sekä lähteistä hankittuja tietoja yhdistellään uudeksi kokonaisuudeksi. Yhdessä kirjoittaminen mahdollistaa vertaisoppimisen ja tekstien vertaisarvioinnin.

Oppikirjan kirjoittaminen ja julkaiseminen on kirjoittajalle valtava oppimisprosessi riippumatta siitä kirjoitetaanko ensimmäistä kirjaa vai onko taustalla jo useampia julkaisuja.

Kirjoittamisprosessiin liittyy erityisesti oppimisen syventäminen käsiteltävänä olevasta aiheesta. Uusin tieto on hankittava käyttäen eri tietolähteitä ja hankitun tiedon pitää olla ajantasaista, luotettavaa sekä sen sisältöä tulee arvioida kriittisesti. Tiedonhankintataitojen lisäksi kirjoittaessa harjaantuu myös kirjoittamisen taito sekä tietämys kirjan julkaisuprosessista.

Kirjoittamisprosessin vaiheet voidaan jakaa seuraavasti: materiaalin hankkiminen, kirjoittaminen, oikolukeminen ja julkaiseminen. Materiaali pitää hankkia luotettavista lähteistä. Oikeudellisessa kirjoittamisessa lähteinä käytetään erityisesti oikeuslähteitä, joita ovat esimerkiksi lait ja niiden esityöt. Kirjoitettua tekstiä arvioidaan kirjoittamisen aikana ja tekstiä muokataan mahdollisimman selkeään ja yksinkertaiseen muotoon. Lopuksi kirja luetaan useaan kertaan ja mahdolliset kirjoitus- ja asetteluvirheet korjataan ennen julkaisua.

Yhteiskirjoittaminen lisää kirjoittamisen mielekkyyttä

Yhteiskirjoittaminen lisää kirjoittamisen mielekkyyttä ja mahdollistaa vertaisoppimisen. Erityisesti keskustelut ja ajatusten vaihtaminen toisen asiantuntijan kanssa haastaa kirjoittajan omia käsityksiä käsiteltävänä olevasta aiheesta. Jokainen tarkastelee lukemaansa tekstiä aina omaan kokemukseensa, asiantuntemukseensa ja aikaisempaan tietoonsa verraten.

Yhteiskirjoittamisessa asiantuntijat automaattisesti vertaisarvioivat toistensa tekstejä. Toisen tekstin tarkastelu auttaa lisäksi arvioimaan omaa kirjoittamista. Vaikka kirjan kirjoittaisi yksin, kannattaa tekstejä luetuttaa toisella saman alan asiantuntijalla.

Oppikirjaa kirjoittaessa on tärkeää miettiä, mikä käsiteltävässä asiassa on oleellista. Mitkä tiedot opiskelijoiden on välttämätöntä osata ja mitä voidaan pitää täydentävänä osaamisena. Oppikirjassa oleellisin tieto on avattava tekstissä ja sitä voidaan täydentää oppimistehtävien avulla. Erityisen tärkeää on miettiä, miten vaikeat oikeudelliset asiat avataan niin, että opiskelijoiden oppiminen mahdollistuu.

Työoikeuden perusteet oppikirjan kirjoittaminen

Idea Työoikeuden perusteet -oppikirjan kirjoittamisesta lähti liikkeelle ajatuksesta kahden oikeusalan opettajan opetusmateriaalien jakamisesta ja yhdistämisestä. Molemmat opettivat työoikeutta omien opintojaksojen lisäksi myös yhteisellä työoikeuden monimuoto-opintojaksolla. Tämä lisäksi kummallakin opettajalla oli aiheeseen materiaalia valmiina, jotka ajateltiin koota opiskelijoille yhdeksi tietopakettiksi. Tällöin syntyi

ajatus varsinaisen kirjan kirjoittamisesta materiaalien pohjalta. Kirjoittamisprosessi kesti idean syntyisestä valmiiksi kirjaksi noin vuoden.

Suunnittelussa lähdettiin siitä, että kirjassa kerrotaan kaikki oleellinen työoikeudesta sekä tärkeimmät asiat jaetaan oppikirjan pääluvuiksi. Opetusmateriaalit koottiin yhteen ja kirjan luvut jaettiin opettajien kesken puoliksi. Lähtökohdaksi otettiin se, että oikeudelliset asiat esitetään kaikille ymmärrettävässä muodossa ja niitä havainnollistetaan mahdollisimman paljon visualisoimalla sekä käytännön esimerkeillä. Työsuhteeseen liittyvät asiat päädyttiin selkeyden vuoksi esittämään kronologisessa järjestyksessä työsuhteen alkamisesta aina sen päättymiseen. Lisäksi kirjoittamisessa pyrittiin mahdollisimman selkeään ja ymmärrettävään kielelliseen ilmaisuun.

Kirjoittamisprosessin edetessä tekstiä tarkasteltiin ja arvioitiin useaan kertaan. Arvioinnissa ja sisällön suunnittelussa huomioitiin myös työoikeuden kurssien opiskelijapalautteet. Kirjan taittaminen päädyttiin tekemään itse ja julkaisemaan kirja omakustanteisena kirjana BoD kustannustoimittajan välityksellä. Lopputuloksena syntyi yli 200 sivuinen Työoikeuden perusteet -oppikirja, joka on saatavilla kaikista kirja- ja verkko-kirjakaupoista. Saavuuden helpottamiseksi kirja julkaistiin myös e-kirjana.

Kuva. Työoikeuden perusteet -oppikirja.

Tärkeimmät opit kirjoittamisesta

Oppikirjan kirjoittaminen on erinomainen keino oman ammattitaidon syventämiseen. Oppikirjan käyttö ei rajoitu pelkästään yksittäisille opintojaksoille materiaaliksi, vaan se on erinomainen tapa osaamisen jakamiseen laajasti kaikille asiasta kiinnostuneille. Kirjoittaminen haastaa ajattelemaan asioita tarkemmin ja prosessoimaan ajatuksia niin, että ne ovat selkeästi ymmärrettävissä asiaa opiskeleville opiskelijoille. Kirjoittamisprosessin aikana myös tiedonhankinnan taidot kehittyvät sekä julkaisuprosessi tulee tutuksi.

Teksti ja kuva: Mikko Hyttinen, lehtori, Karelia-ammattikorkeakoulu